

Pravidla platebního systému CERTIS

Verze 9

účinnost od 1. listopadu 2018

O B S A H

Část první Základní ustanovení.....	4
Hlava I Předmět úpravy	4
Článek 1 Předmět úpravy	4
Hlava II Platební systém CERTIS, jeho provozovatel a účastníci	5
Článek 2 Platební systém CERTIS	5
Článek 3 Účet platebního styku.....	5
Článek 4 Provozovatel systému CERTIS.....	6
Článek 5 Účastníci systému CERTIS	6
Článek 6 Přírodní účastníci	7
Článek 7 Třetí strany.....	7
Hlava III Účast v systému CERTIS.....	8
Článek 8 Podmínky účasti v systému CERTIS	8
Článek 9 Posuzování žádosti o účast v systému CERTIS.....	9
Článek 10 Vznik a zánik účasti v systému CERTIS.....	10
Část druhá Práva a povinnosti provozovatele a účastníků systému CERTIS při jeho provozování a užívání.....	12
Hlava I Základní práva a povinnosti.....	12
Článek 11 Základní práva a povinnosti provozovatele a účastníků systému	12
Hlava II Vedení účtů platebního styku a zpracování příkazů účastníků systému CERTIS.....	13
Článek 12 Zřizování a vedení účtu platebního styku.....	13
Článek 13 Úročení účtu platebního styku	14
Článek 14 Udržování likvidity k zúčtování příkazů	15
Článek 15 Nakládání s peněžními prostředky na účtu platebního styku	15
Článek 16 Pověřená osoba, podpisové vzory a hesla	16
Článek 17 Způsob, místo a čas předávání datových souborů	17
Článek 18 Příkazy na tiskopisech.....	19
Článek 19 Příkazy k okamžitým platbám.....	19
Článek 20 Časový harmonogram předávání a zpracování příkazů	19
Článek 21 Způsob vypořádání vzájemných pohledávek a závazků účastníků systému CERTIS.....	20
Článek 22 Okamžik přijetí příkazu systémem CERTIS a neodvolatelnost příkazu.....	21
Hlava III Další služby poskytované v systému CERTIS.....	22
Článek 23 Informace o stavu a pohybech na účtu platebního styku	22
Článek 24 Registr lora účtů zahraničních bank	22
Článek 25 Mobilita	23
Hlava IV Rizika a mimořádné situace	24
Článek 26 Pravidla přístupu k rizikům	24

Článek 27 Bezpečnostní požadavky na účastníky systému	25
Článek 28 Postupy při havárii systému CERTIS	25
Hlava V Odpovědnost a součinnost	25
Článek 29 Odpovědnost provozovatele a účastníků systému CERTIS a postup při zjištění závad nebo chyb.....	25
Článek 30 Součinnost účastníků systému	26
Hlava VI Ceny za služby	26
Článek 31 Ceny za služby poskytované provozovatelem systému CERTIS	26
Část třetí Vzájemná práva a povinnosti přímých účastníků systému CERTIS	28
Hlava I Základní ustanovení.....	28
Článek 32 Předmět úpravy a další základní ustanovení.....	28
Hlava II Opravné zúčtování.....	28
Článek 33 Rozsah úpravy a vymezení pojmů	28
Článek 34 Postupy při opravném zúčtování.....	29
Článek 35 Identifikace žádosti o storno	30
Článek 36 Postup při nedostatku peněžních prostředků na účtu neoprávněného příjemce.....	30
Článek 37 Zvláštní postupy po provedení opravného zúčtování	31
Článek 38 Informační povinnosti po provedení opravného zúčtování	32
Článek 39 Postup po uplynutí lhůty pro opravné zúčtování	32
Hlava III Některé postupy při neprovedení platby	33
Článek 40 Lhůta pro vrácení částky a informační povinnost	33
Hlava IV Některé postupy při inkasní formě placení.....	33
Článek 41 Lhůty a textové zprávy	33
Článek 42 Odmítnutí žádosti o inkaso z neexistujícího účtu.....	33
Část čtvrtá Zvláštní ustanovení.....	34
Článek 43 Nepřevoditelnost práv a povinností.....	34
Článek 44 Zvláštní podmínky užívání účtu platebního styku a identifikačního kódu přímého účastníka.....	34
Část pátá Závěrečná ustanovení.....	35
Článek 45 Přílohy Pravidel, uveřejňování Pravidel.....	35
Článek 46 Účinnost.....	35
Přílohy Pravidel systému CERTIS	36

P R A V I D L A
systemu mezibankovního platebního styku České národní banky
(Pravidla platebního systému CERTIS)

Česká národní banka vydává v souladu s § 112 zákona č. 370/2017 Sb., o platebním styku, tato Pravidla platebního systému CERTIS:

ČÁST PRVNÍ
ZÁKLADNÍ USTANOVENÍ

HLAVA I
PŘEDMĚT ÚPRAVY

Článek 1
Předmět úpravy

1. Pravidla platebního systému CERTIS (dále jen „Pravidla“) upravují zejména podmínky účasti v platebním systému CERTIS, práva, povinnosti a odpovědnost provozovatele a účastníků systému, podmínky vedení účtů platebního styku, organizační pravidla, technické parametry zpracování dat a další náležitosti stanovené zákonem o platebním styku, popřípadě jinými právními předpisy.
2. V zájmu plynulého platebního styku upravují Pravidla některá práva a povinnosti účastníků platebního systému CERTIS v jejich vzájemném platebním styku probíhajícím prostřednictvím tohoto systému.

HLAVA II PLATEBNÍ SYSTÉM CERTIS, JEHO PROVOZOVATEL A ÚČASTNÍCI

Článek 2 Platební systém CERTIS

1. Systém CERTIS je platebním systémem s neodvolatelností zúčtování provozovaným podle zákona o platebním styku¹, v souladu s tímto zákonem byl oznámen Evropské komisi a splňuje požadavky směrnice o neodvolatelnosti zúčtování².
2. Platební systém CERTIS (dále jen „systém CERTIS“) provádí převody peněžních prostředků v české měně na území České republiky mezi účastníky systému CERTIS vymezenými v článku 5 (dále jen „účastník systému“) a jejich zúčtování v reálném čase na účtech vedených v České národní bance.
3. Systém CERTIS je provozován na principu zúčtování jednotlivých příkazů při současné kontrole jejich krytí.
4. Systém CERTIS je provozován na základě těchto Pravidel a dvoustranných písemných smluv uzavřených mezi Českou národní bankou a účastníky systému (dále jen „smlouva o účasti v platebním systému“). Pravidla i smlouva o účasti v platebním systému se řídí českým právem.

Článek 3 Účet platebního styku

Za účelem provádění převodů podle článku 2 odstavce 2 Česká národní banka vede účastníkům systému v souladu se zákonem³ účet mezibankovního platebního styku v českých korunách (dále jen „účet platebního styku“).

¹ § 110 a násl. zákona č. 370/2017 Sb., o platebním styku.

² Směrnice Evropského Parlamentu a Rady 98/26/ES ze dne 19. května 1998 o neodvolatelnosti zúčtování v platebních systémech a v systémech vypořádání obchodů s cennými papíry, ve znění směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/44/ES a 2010/78/ES a nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 648/2012 a 909/2014.

³ § 20b zákona č. 21/1992 Sb., o bankách, ve znění pozdějších předpisů, § 13a zákona č. 87/1995 Sb. o spořitelních a úvěrních družstvech a některých opatřeních s tím souvisejících a o doplnění zákona České národní rady č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů.

Článek 4 Provozovatel systému CERTIS

1. Provozovatelem systému CERTIS je Česká národní banka, centrální banka České republiky, se sídlem Na Příkopě 28, 115 03 Praha 1, IČ 48136540. Česká národní banka se nezapisuje do obchodního rejstříku; její postavení a činnosti jsou stanoveny zákonem⁴.
2. Česká národní banka provozuje systém CERTIS ve svém ústředí na adrese uvedené v odstavci 1, popřípadě ve svém záložním pracovišti na adrese Strojírenská 175, Praha 17 Zličín.
3. Česká národní banka je v systému CERTIS zároveň zúčtovatelem podle zákona o platebním styku⁵.
4. V dalším textu je pro Českou národní banku zpravidla užíván pojem „provozovatel“, pojem Česká národní banka se užívá v případě, kdy vystupuje v roli centrální banky nebo regulátora obecně, anebo v roli jiného účastníka systému než provozovatel.

Článek 5 Účastníci systému CERTIS

1. Účastníky systému CERTIS jsou:
 - a) přímí účastníci (čl. 6),
 - b) třetí strany (čl. 7); třetí strana však není účastníkem platebního systému s neodvolatelností zúčtování ve smyslu § 111 zákona o platebním styku.
2. Každý účastník systému musí mít identifikační kód účastníka systému CERTIS, který slouží k jeho jednoznačné identifikaci v systému CERTIS. Identifikační kódy účastníků CERTIS přiděluje Česká národní banka a uveřejňuje je v Seznamu účastníků systému CERTIS na internetové stránce ČNB www.cnb.cz/cs/platebni_styk/certis. Přímým účastníkům přiděluje Česká národní banka identifikační kód shodný s jejich kódem platebního styku uvedeným v Číselníku kódů platebního styku v České republice⁶.

⁴ Zákon č. 6/1993 Sb., o České národní bance, ve znění pozdějších předpisů.

⁵ § 2 odst. 4 písm. d) zákona o platebním styku.

⁶ Číselník kódů platebního styku v České republice vydává Česká národní banka v souladu s vyhláškou č. 169/2011 Sb., o stanovení pravidel tvorby čísla účtu v platebním styku, a uveřejňuje jej na www.cnb.cz/cs/platebni_styk/ucty_kody_bank.

3. Účastníkem systému se nemůže stát osoba, která je v úpadku nebo je jiným závažným způsobem ohrožena její majetková stabilita.
4. Účastníkem systému nemůže být ani osoba, jíž byla odebrána licence nebo povolení, jsou-li předpokladem účasti v systému CERTIS.

Článek 6 **Přímí účastníci**

1. Přímému účastníkovi vede Česká národní banka jakožto zúčtovatel účet platebního styku.
2. Přímými účastníky mohou být:
 - a) banky, spořitelny a úvěrní družstva a pobočky zahraničních bank,
 - b) zahraniční banky se sídlem v členském státě Evropské unie, ve státě, který je smluvní stranou Dohody o Evropském hospodářském prostoru, nebo v jiném státě, pokud tak stanoví mezinárodní smlouva, jíž je Česká republika vázána,
 - c) osoby, které plní úlohu ústřední protistrany, zúčtovatele nebo clearingové instituce ve vypořádacím systému s neodvolatelností vypořádání podle zákona o podnikání na kapitálovém trhu nebo v zahraničním vypořádacím systému s neodvolatelností vypořádání⁷, a které při své účasti v systému CERTIS odpovídají za splnění finančních závazků vyplývajících z jejich příkazů přijatých tímto systémem.
3. Přímým účastníkem systému CERTIS je též Česká národní banka.

Článek 7 **Třetí strany**

1. Třetí straně Česká národní banka účet platebního styku nevede. Třetí strana zajišťuje služby platebního styku pro přímé účastníky a za tím účelem je oprávněna předávat provozovateli příkazy k převodům peněžních prostředků mezi účty platebního styku přímých účastníků, a to na základě výslovného písemného souhlasu majitele účtu (dále jen „souhlas s debetováním účtu platebního styku“).

⁷ Zákon č. 256/2004 Sb., o podnikání na kapitálovém trhu, ve znění pozdějších předpisů.

2. V roli třetí strany se může v systému CERTIS účastnit i přímý účastník nebo provozovatel, v tomto případě však užívá další identifikační kód účastníka přidělený k tomuto účelu.
3. Souhlas s debetováním účtu platebního styku musí dát přímý účastník písemně na tiskopisu stanoveném provozovatelem a za přímého účastníka podepsaném statutárním orgánem. Přímý účastník je oprávněn udělený souhlas s debetováním účtu platebního styku odvolat, a to písemně, s podpisem statutárního orgánu. Účinnost tohoto odvolání od účetního dne následujícího po jeho doručení je zaručena jen tehdy, doručí-li přímý účastník toto odvolání provozovateli do 12.00 hod. daného pracovního dne.

HLAVA III ÚČAST V SYSTÉMU CERTIS

Článek 8 Podmínky účasti v systému CERTIS

1. Osoba, která žádá o přijetí za přímého účastníka systému CERTIS (dále jen „žadatel“), musí:
 - a) splňovat podmínky účasti stanovené v článku 5 a v článku 6 odst. 2,
 - b) požádat písemně provozovatele o umožnění účasti v systému CERTIS a doložit svou právní osobnost, popř. skutečnost, že je držitelem licence nebo povolení, jsou-li předpokladem její účasti v systému CERTIS; výpis z obchodního rejstříku⁸ opatří provozovatel,
 - c) prokázat technické a organizační předpoklady pro účast v systému CERTIS, schopnost dodržovat smlouvu o platebním systému a Pravidla, a to zejména
 1. zavést a spravovat takový informační systém, který je nezbytný pro připojení k systému CERTIS a plynulému a bezpečnému předávání dat platebního styku v souladu s částí druhou hlavou II Pravidel,
 2. provést úspěšné testování v souladu s přílohou č. 6 Pravidel.
2. Je-li žadatelem osoba se sídlem v České republice nebo osoba se sídlem v členském státu EU/EHP podléhající dohledu, přihlíží provozovatel k vyjádření orgánu vykonávajícího dohled nad touto osobou.

⁸ Zákon č. 304/2013 Sb., o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob a o evidenci svěřenských fondů, ve znění pozdějších předpisů.

3. Je-li žadatelem osoba se sídlem mimo EU/EHP, je povinna předložit provozovateli posudek způsobilosti být přímým účastníkem systému CERTIS vypracovaný renomovanou advokátní kanceláří. Účelem posudku je prokázat, že účast daného žadatele v systému CERTIS je v souladu s článkem 11 odst. 3 Pravidel a dále, že příkazy účastníka jsou neodvolatelné i podle jeho domovského práva. Provozovatel může upustit od předložení posudku, jestliže informace, které má posudek obsahovat, získal již v jiné souvislosti. Kromě uvedeného posudku je žadatel se sídlem mimo EU/EHP povinen předložit provozovateli prohlášení příslušného orgánu dohledu domovského státu, v němž se tento orgán zavazuje informovat provozovatele o rozhodnutí o úpadku účastníka nebo rozhodnutí či jiném zásahu orgánu veřejné moci směřujícím k zastavení nebo omezení zúčtování, k vyloučení nebo omezení použití peněžních prostředků účastníka na účtu, na němž se provádí zúčtování, nebo k vyloučení nebo omezení uplatnění práva na uspokojení ze zajištění poskytnutém účastníkem podle jeho domovského práva, a to nejpozději v den vydání takového rozhodnutí nebo zásahu. Pokud žadatel se sídlem mimo EU/EHP nemá na území České republiky pobočku, označí též příslušná ustanovení mezinárodní smlouvy, na jejímž základě žádá o přijetí za přímého účastníka systému CERTIS.
4. Osoba, která požaduje přijetí za účastníka systému v roli třetí strany (dále jen „žadatel – třetí strana“), musí:
 - a) splňovat podmínku účasti stanovenou v článku 5,
 - b) předat provozovateli výslovný písemný souhlas přímých účastníků s debetováním jejich účtu platebního styku,
 - c) být právnickou osobou,
 - d) požádat písemně provozovatele o umožnění účasti v systému CERTIS a doložit svou právní osobnost, a dále zdůvodnit provozovateli účel své účasti v systému CERTIS; výpis z obchodního rejstříku⁸ opatří provozovatel,
 - e) prokázat technické a organizační předpoklady pro účast v systému CERTIS, schopnost dodržovat smlouvu o platebním systému a Pravidla, a to ve stejném rozsahu, jako přímý účastník podle odstavce 1 písm. c).

Článek 9

Posuzování žádosti o účast v systému CERTIS

1. Před uzavřením smlouvy o účasti v platebním systému provozovatel posuzuje splnění podmínek stanovených v článku 8.

2. Provozovatel si může od žadatele vyžádat další doklady, dokumenty a informace za účelem posouzení jeho požadavku o umožnění účasti v systému CERTIS (dále jen „žádost“).
3. Posuzování žádosti a rozhodování o účasti v systému CERTIS neprovádí provozovatel ve správním řízení podle správního řádu; účast je založena na smluvním vztahu v souladu se zákonem o platebním styku a občanským zákoníkem.
4. Provozovatel žádost odmítne, jestliže:
 - a) nejsou splněny zákonné podmínky účasti,
 - b) nejsou splněny další podmínky účasti podle článku 8,
 - c) by účast takové osoby, podle posouzení provozovatele, mohla ohrozit stabilitu, spolehlivost a bezpečnost systému CERTIS.
5. Provozovatel posoudí, zda žadatel splnil všechny podmínky účasti, do 60 dnů od doručení žádosti a v téže lhůtě oznámí žadateli výsledek svého rozhodnutí. Odmítavé rozhodnutí obsahuje odůvodnění. S žadatelem, který splnil všechny podmínky účasti, pak provozovatel uzavře smlouvu o účasti v platebním systému. Jestliže žadatel doplňuje doklady, dokumenty a informace podle odstavce 2, lhůta k rozhodnutí se na tuto dobu přerušuje a pokračuje až po jejich doručení provozovateli. Lhůta k rozhodnutí se přerušuje také po dobu, po kterou žadatel provádí testování.

Článek 10

Vznik a zánik účasti v systému CERTIS

1. Žadatel se stává účastníkem systému CERTIS dnem nabytí účinnosti smlouvy o účasti v platebním systému uzavřené mezi ním a Českou národní bankou, není-li v této smlouvě uvedeno jinak. Česká národní banka jej k tomuto dni označí jako účastníka systému v Seznamu účastníků systému CERTIS. Účastník systému je povinen splňovat podmínky účasti stanovené Pravidly po celou dobu své účasti v systému CERTIS.
2. Účast v systému CERTIS zaniká ke dni, ke kterému zaniká smlouva o účasti v platebním systému. Česká národní banka označí zánik účasti v Seznamu účastníků systému CERTIS.
3. Účast v systému CERTIS může být ukončena:
 - a) po vzájemné dohodě obou smluvních stran,
 - b) výpovědí smlouvy o účasti v platebním systému ze strany účastníka s čtrnáctidenní výpovědní lhůtou,

- c) výpovědí smlouvy o účasti v platebním systému ze strany provozovatele podle odstavce 4.
4. Provozovatel smlouvu o účasti v platebním systému vypoví, jestliže účastník systému:
- a) přestal splňovat podmínky účasti v systému CERTIS,
 - b) porušuje soustavně nebo závažným způsobem poruší smlouvu o účasti v platebním systému včetně Pravidel,
 - c) po dobu jednoho roku bez udání důvodu nevyužívá služeb systému CERTIS.

V těchto případech nabývá výpověď účinnosti dnem jejího doručení účastníkovi systému, není-li v ní stanovena výpovědní lhůta.

ČÁST DRUHÁ
PRÁVA A POVINNOSTI PROVOZOVATELE A ÚČASTNÍKŮ SYSTÉMU CERTIS PŘI JEHO
PROVOZOVÁNÍ A UŽÍVÁNÍ

HLAVA I
ZÁKLADNÍ PRÁVA A POVINNOSTI

Článek 11
Základní práva a povinnosti provozovatele a účastníků systému

1. Provozovatel poskytuje účastníkům systému služby uvedené v části druhé v hlavě II.
2. Účastník systému platí za služby poskytnuté provozovatelem ceny ve výši stanovené v části V. Ceníku peněžních a obchodních služeb České národní banky v souladu s článkem 31 Pravidel.
3. Účastník systému je povinen zajistit, aby plnění povinností, které pro něj vyplývají ze smlouvy o účasti v platebním systému, nemělo za následek porušení dalších dohod a smluv, jimiž je vázán. Zjistí-li účastník systému, který je zahraniční osobou, že právní předpisy platné v jeho domovském státu mu brání v plnění povinností, které mu plynou z českých právních předpisů upravujících platební systémy a platební styk a ze smlouvy o účasti v platebním systému, je povinen svou účast v systému CERTIS ukončit.
4. Účastník systému je povinen provozovateli pro účely smlouvy o platebním systému sdělovat každou změnu jeho názvu, sídla, složení statutárního orgánu a ostatní významné změny, a to neprodleně po uskutečnění této změny a dokládat tuto změnu výpisem z obchodního rejstříku neprodleně po provedení zápisu změny příslušným rejstříkovým soudem, anebo ji dokládat jinými obdobnými dokumenty.
5. Účastník systému je dále povinen informovat provozovatele o:
 - a) zahájení řízení o odnětí licence nebo povolení, jestliže licence nebo povolení byly předpokladem účasti v systému CERTIS,
 - b) zrušení účastníka systému,
 - c) zahájení insolvenčního řízení proti účastníkovi systému nebo rozhodnutí o úpadku účastníka systému nebo rozhodnutí či jiném zásahu orgánu veřejné moci směřujícím k zastavení nebo omezení zúčtování, k vyloučení nebo omezení použití peněžních prostředků na účtu platebního styku nebo k vyloučení nebo omezení uplatnění práva na uspokojení ze zajištění,

- d) relevantních změnách právní úpravy v daném státě, je-li účastník zahraniční osobou.
6. Účastník systému poskytne v souladu se zákonem o platebním styku⁹ osobě, která prokáže právní zájem, na její žádost informace o platebním systému CERTIS a o jeho Pravidlech.

HLAVA II

VEDENÍ ÚČTŮ PLATEBNÍHO STYKU A ZPRACOVÁNÍ PŘÍKAZŮ ÚČASTNÍKŮ SYSTÉMU CERTIS

Článek 12

Zřizování a vedení účtu platebního styku

1. Česká národní banka zřizuje a vede přímému účastníkovi účet platebního styku v české měně a provádí na tomto účtu operace v souladu s příkazy přijatými systémem CERTIS.
2. Dokumentaci k účtu platebního styku tvoří zejména:
 - a) výpis z obchodního rejstříku, nebo jiný doklad prokazující právní osobnost, který nesmí být při předložení starší než jeden měsíc,
 - b) ověřený podpis osoby, nebo osob, které budou nakládat s účtem platebního styku,
 - c) plné moci, pověření,
 - d) čestná prohlášení,
 - e) posudek podle článku 8 odst. 3,
 - f) souhlas s debetováním účtu platebního styku podle článku 7 odst. 3,
 - g) tiskopisy pro určení pověřené osoby, stanovení správce uživatelů a stanovení počtu podpisů vstupní dávky s položkami,
 - h) podpisové vzory osob, které budou nakládat s peněžními prostředky na účtu platebního styku, a činit další úkony za účastníka systému,
 - i) hesla podle článku 16 odst. 6.
3. S účtem platebního styku je oprávněn nakládat jen přímý účastník – majitel účtu.

⁹ § 123 zákona o platebním styku.

4. Další práva a povinnosti při vedení účtu platebního styku mohou být upraveny smlouvou o účasti v platebním systému¹⁰, která je zároveň smlouvou o účtu.¹¹
5. Česká národní banka zruší účet platebního styku ke dni, ke kterému zaniká smlouva o účasti v platebním systému a účast v systému CERTIS (článek 10 odst. 3 a 4).
6. Účastník systému je povinen před zrušením účtu platebního styku předat provozovateli příkaz k převodu zůstatku účtu platebního styku na účet, který určí. Pokud účastník systému takový příkaz provozovateli nepředá, převede provozovatel zůstatek jeho účtu platebního styku do notářské úschovy na náklady účastníka, účet platebního styku zruší a informuje o tom účastníka systému.

Článek 13 **Úročení účtu platebního styku**

1. Kreditní zůstatky účtu platebního styku přímých účastníků jsou úročeny podle úředního sdělení České národní banky¹² vydaného ve Věstníku ČNB, které je k dispozici na internetové stránce ČNB www.cnb.cz v části O ČNB/Věstník ČNB.
2. Provozovatel informuje přímého účastníka o zúčtování úroků prostřednictvím výstupních položek podle článku 20 odst. 5.
3. Přímý účastník sdělí provozovateli dopisem podepsaným pověřenou osobou (článek 16) svůj:
 - a) vnitřní účet, v jehož prospěch jsou zúčtovány úroky z povinných minimálních rezerv,
 - b) vnitřní účet, k jehož tíži jsou zúčtovány úroky za nedodržení povinných minimálních rezerv,
 - c) vnitřní účet, v jehož prospěch nebo k jehož tíži jsou zúčtovány úroky z volných rezerv¹²a dále mu sděluje případné změny těchto vnitřních účtů.

¹⁰ § 110 odst. 3 zákona o platebním styku.

¹¹ § 2662 a násl. zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník.

¹² Úřední sdělení České národní banky ze dne 24. října 2017 k § 23, § 24 a § 25 zákona č. 6/1993 Sb., o České národní bance, ve znění pozdějších předpisů, a k vyhlášce č. 253/2013 Sb., kterou se stanoví podmínky tvorby povinných minimálních rezerv, uveřejněné ve Věstníku ČNB.

Článek 14 **Udržování likvidity k zúčtování příkazů**

1. Přímý účastník je povinen udržovat na svém účtu platebního styku dostatek peněžních prostředků k zúčtování příkazů předaných provozovateli.
2. K zajištění likvidity potřebné k zúčtování příkazů předaných provozovateli a s ohledem na plynulost platebního styku zváží přímý účastník využití vnitrodenního úvěru poskytovaného Českou národní bankou v souladu s uzavřenou Rámcovou smlouvou o poskytování vnitrodenního úvěru¹³.
3. Česká národní banka monitoruje udržování likvidity a využívání nástrojů určených k jejímu zajištění. Jestliže přímý účastník neplní povinnost plynoucí z odstavce 1, vyzve jej Česká národní banka k nápravě. Tím není dotčen článek 10 odst. 4.

Článek 15 **Nakládání s peněžními prostředky na účtu platebního styku**

1. Provozovatel odepisuje peněžní prostředky z účtu platebního styku přímého účastníka jen na základě:
 - a) příkazu, který dává přímý účastník - majitel účtu, z něhož jsou peněžní prostředky odepisovány,
 - b) příkazu, který dává třetí strana k převodu peněžních prostředků mezi účty přímých účastníků,
 - c) podnětu, který dává provozovatel k zúčtování částek cen za služby v souladu s článkem 31 odst. 2, úroků za nedodržení povinných minimálních rezerv v souladu s článkem 13 odst. 3 písm. b), záporných úroků z volných rezerv v souladu s článkem 13 odst. 3 písm. c) a operací v souladu s článkem 29 odst. 4.
2. Účastníci systému nakládají s peněžními prostředky na účtu platebního styku prostřednictvím platebních příkazů, které předávají provozovateli formou:
 - a) datových souborů v souladu s článkem 17,
 - b) tiskopisu v souladu s článkem 18,

¹³ Úřední sdělení České národní banky ze dne 29. července 2011 o způsobu provádění operací České národní banky na domácím peněžním trhu uveřejněné ve Věstníku ČNB.

- c) příkazů okamžitých plateb v souladu s článkem 19.
3. Příkazy podle odstavce 2 písm. a) a c) musí být podepsány v souladu s přílohou č. 2 Pravidel. Příkazy uvedené v odstavci 2 písm. b) musí být podepsány dvěma osobami, jejichž podpisy jsou uvedeny v podpisových vzorech podle článku 16 odst. 2 písm. f).

Článek 16

Pověřená osoba, podpisové vzory a hesla

1. Účastník systému stanoví osobu, která je oprávněna provádět úkony uvedené v odstavci 2 (dále jen „pověřená osoba“). K tomuto účelu použije účastník systému tiskopis „Podpisový vzor a elektronický podpisový vzor pověřené osoby účastníka platebního systému CERTIS“.
2. Pověřená osoba je oprávněna:
 - a) stanovit správce uživatelů na tiskopisu „Stanovení správce uživatelů účastníka platebního systému CERTIS“ (příloha č. 2 Pravidel),
 - b) určit osoby oprávněné podepisovat vstupní dávky s položkami předávané provozovateli prostřednictvím systému AMOS; za tím účelem podepisovat (elektronicky) dávky s certifikáty určenými pro ověření elektronického podpisu/elektronické značky vstupních dávek s položkami (příloha č. 2 Pravidel) a určit způsob podepisování vstupních dávek s položkami na tiskopisu „Stanovení počtu podpisů vstupní dávky s položkami v systému CERTIS“,
 - c) podepisovat dopisy, jimiž přímý účastník sděluje vnitřní účty pro zúčtování cen a úroků (článek 13 odst. 3 a článek 31 odst. 3),
 - d) podepisovat dopisy obsahující hesla (odstavec 6),
 - e) určit osoby oprávněné podepisovat průvodní listy (článek 17 odst. 8) a potvrdit podpisové vzory těchto osob,
 - f) určit osoby oprávněné podepisovat tiskopisy s příkazy k bankovním převodům z účtu platebního styku a potvrdit podpisové vzory těchto osob (článek 18),
 - g) určit osoby oprávněné potvrzovat převzetí fyzických nosičů dat (článek 17 odst. 7) a potvrdit podpisové vzory těchto osob,
 - h) podepisovat protokol o provedení testů,
 - i) stanovit zapojení účastníka do schématu okamžitých plateb na tiskopisu „Registrace přímého účastníka systému CERTIS do schématu okamžitých plateb“.

3. Dokumenty uvedené v odstavci 1 a odstavci 2 písm. a), b) a písm. e) až i) jsou veřejně přístupné na internetové stránce ČNB www.cnb.cz v části Platební styk / CERTIS / Pravidla systému CERTIS.
4. Provozovatel předá účastníkovi systému podpisové vzory osob, které podepisují průvodní listy (čl. 17 odst. 10).
5. Podpisové vzory účastníka systému uvedené v odstavci 1 a podpisové vzory provozovatele uvedené v odstavci 4 musí být podepsány na stejné úrovni jako smlouva o platebním systému, za účastníka systému pak statutárním orgánem. Při každé změně obsahu dokumentů uvedených v odstavcích 1, 2 a 4 je každá ze smluvních stran povinna neprodleně vyhotovit nové a doručit je druhé smluvní straně. Účinnost nových dokumentů od účetního dne následujícího po jejich doručení je zaručena jen tehdy, budou-li druhé smluvní straně doručeny do 12.00 hod. daného pracovního dne.
6. Účastník systému předá provozovateli heslo pro ověřování oprávněnosti pracovníků účastníka systému k telefonickému potvrzování e-mailem nebo faxem zasláného příkazu na tiskopisu (článek 18 odst. 2).

Hesla musí obsahovat nejméně pět, nejvíce však deset znaků (hlásek české abecedy nebo číslic) a měla by být dobře srozumitelná v telefonu. Účastník systému musí předat tato hesla písemnou formou s podpisem pověřené osoby.
7. Účastník systému i provozovatel si sdělí kontaktní osoby zajišťující jejich vzájemný styk a telefonické, e-mailové a faxové spojení těchto osob, a to prostřednictvím systému AMOS (podle Příručky uživatele systému AMOS dostupné v systému AMOS). Účastník systému je povinen pravidelně aktualizovat údaje o kontaktních osobách bez odkladu po každé jejich změně.

Článek 17

Způsob, místo a čas předávání datových souborů

1. Účastník systému a provozovatel si navzájem předávají příkazy a další informace ve formě položek v datových souborech. Položky v datových souborech mohou být prioritní a neprioritní. Formát a struktura položek v předávaných datových souborech musí být v souladu s přílohou č. 1 Pravidel.
2. Účastník systému předává provozovateli prioritní a neprioritní položky odděleně v samostatných datových souborech.
3. Datový soubor je zajištěn proti zneužití zaručeným elektronickým podpisem nebo elektronickou pečetí (příloha č. 2 Pravidel).

4. Účastník systému a provozovatel si navzájem předávají datové soubory prostřednictvím systému AMOS (příloha č. 2 Pravidel).
5. Účastník systému je povinen přijímat datové soubory bez zbytečného prodlení po jejich zpřístupnění v systému AMOS. Výstupní datové soubory jsou v systému AMOS k dispozici 10 kalendářních dní.
6. Náhradní způsob předávání datových souborů se použije v případě nemožnosti použít pro předání datových souborů systém AMOS. Datové soubory se v tomto případě předávají po vzájemné telefonické dohodě e-mailem nebo na fyzickém nosiči (příloha č. 4 Pravidel). Účastník je povinen alespoň jednou za rok provést předání datových souborů v provozním prostředí náhradním způsobem za účelem ověření schopnosti účastníka realizovat náhradní způsob předání dat v případě výpadku systému AMOS.
7. Převzetí fyzických nosičů dat si účastník systému i provozovatel navzájem písemně potvrzují.
8. Předává-li účastník systému datové soubory provozovateli e-mailem nebo na fyzických nosičích, předává současně s datovými soubory průvodní list (článek 16 odst. 3) podepsaný osobou uvedenou v podpisových vzorech podle článku 16 odst. 2 písm. e). Účastník systému může předat provozovateli průvodní list i e-mailem nebo faxem; zaslání e-mailu nebo faxu je povinen provozovateli neprodleně telefonicky potvrdit. Provozovatel zařadí data do zpracování teprve po obdržení tohoto e-mailu nebo faxu a jeho telefonickém potvrzení. V případě, že účastník systému nepředá s daty průvodní list nebo pokud nebude podpis na něm odpovídat podpisovým vzorům, provozovatel data nezpracuje. Neodpovídá-li podpis na průvodním listu podpisovým vzorům, nebo nemůže-li provozovatel zpracovat data z jiných důvodů, informuje o tom bez odkladu účastníka systému telefonicky, popřípadě e-mailem nebo faxem.
9. Účastník systému předává provozovateli datové soubory a přijímá od něj datové soubory na fyzických nosičích v Praze, a to na adrese provozovatele.
10. Předává-li provozovatel datové soubory účastníkovi systému e-mailem nebo na fyzických nosičích, předává současně s datovými soubory průvodní list v elektronické podobě opatřený elektronickou pečetí systému CERTIS (příloha č. 4 Pravidel). Provozovatel může předat účastníkovi systému průvodní list i osobně nebo faxem. Pokud průvodní list není opatřen elektronickou pečetí systému CERTIS, musí být podepsaný osobou uvedenou v podpisových vzorech provozovatele.

Článek 18

Příkazy na tiskopisech

1. Jestliže nelze zadávat příkazy prostřednictvím systému AMOS, může účastník systému předávat provozovateli příkazy na tiskopisech „Příkaz k převodu prostředků v systému CERTIS“.
2. Tiskopis podle odstavce 1 musí být vyplněn podle předtisku a podepsán dvěma osobami uvedenými v podpisových vzorech podle článku 16 odst. 2 písm. f). Účastník systému může předat provozovateli příkaz na tiskopisu i e-mailem nebo faxem; zaslání e-mailu nebo faxu je však povinen provozovateli neprodleně telefonicky potvrdit. Provozovatel zařadí do zpracování příkazy, které obdržel e-mailem nebo faxem, až po telefonickém potvrzení e-mailu nebo faxu. Při telefonickém potvrzování, se musí účastník systému vždy prokázat heslem, které k tomuto účelu provozovateli předal.

Článek 19

Příkazy k okamžitým platbám

1. Příkazy k okamžitým platbám může předávat a přebírat pouze přímý účastník systému, který je zaregistrován k provádění okamžitých plateb. Registraci provede přímý účastník předáním podepsaného tiskopisu „Registrace přímého účastníka systému CERTIS do schématu okamžitých plateb“. Podpisem tiskopisu přistupuje přímý účastník ke Standardu České bankovní asociace „Okamžité platby – pravidla schématu“ a zavazuje se jej dodržovat.
2. Účastník systému a provozovatel si předávají příkazy a další informace k okamžitým platbám prostřednictvím systému XAMOS v souladu s přílohou č. 2 Pravidel.
3. Příkaz k okamžité platbě je zajištěn proti zneužití zaručenou elektronickou pečetí (příloha č. 2 Pravidel).
4. Položky okamžitých plateb jsou po zaúčtování v systému CERTIS vkládány do neprioritních výstupních datových souborů.
5. V případě nedostupnosti systému XAMOS není provozovatelem náhradní způsob předání okamžitých plateb poskytován.

Článek 20

Časový harmonogram předávání a zpracování příkazů

1. Účastník systému může předávat příkazy provozovateli a provozovatel je přijímá, zařazuje do zpracování a poskytuje informace o stavu a pohybech peněžních prostředků

na účtu platebního styku v rámci účetního dne podle časového harmonogramu stanoveného v příloze č. 3 Pravidel (dále jen „časový harmonogram“).

2. Příkazy podle článku 15 odst. 2 písm. a) a b) určené ke zpracování v daném účetním dnu, které účastník systému předá provozovateli po 15:00 hod., mohou obsahovat pouze příkazy k převodům, u kterých přímí účastníci souhlasili s připsáním peněžních prostředků na svůj účet platebního styku. Porušení této povinnosti řeší účastníci systému bez účasti provozovatele.
3. Příkazy podle článku 15 odst. 2 písm. c), o kterých bylo po 15:00 hod. systémem XAMOS rozhodnuto o zaúčtování, jsou zařazeny do následujícího účetního dne.
4. Provozovatel může odepsat peněžní prostředky z účtu platebního styku přímého účastníka na základě podnětu uvedeného v článku 15 odst. 1 písm. c) po 15:00 hod. daného účetního dne jen se souhlasem majitele tohoto účtu.
5. Provozovatel zpřístupňuje (v systému AMOS) nebo předává (v případě náhradního způsobu předávání) účastníkovi systému datové soubory s výstupními položkami v průběhu účetního dne v souladu s přílohou č. 3 Pravidel a dále neprodleně po skončení účetního dne. Poslední datový soubor účetního dne obsahuje položky se souhrnnou zprávou o zúčtování.

Článek 21

Způsob vypořádání vzájemných pohledávek a závazků účastníků systému CERTIS

1. Systém CERTIS provádí převody peněžních prostředků mezi účastníky systému a jejich zúčtování v reálném čase na účtech vedených v České národní bance.
2. Systém CERTIS je provozován na principu zúčtování jednotlivých příkazů při současné kontrole jejich krytí.
3. Příkazy přijaté systémem CERTIS způsobem uvedeným v článku 15 odst. 2 písm. a) a b), je-li na jejich zúčtování dostatek peněžních prostředků, jsou zúčtovány podle časového pořadí, nejde-li o příkazy zablokované podle odstavce 8. Prioritní položky jsou zúčtovány přednostně před neprioritními. Příkazy, na jejichž zúčtování není v daném okamžiku dostatek peněžních prostředků, jsou zadrženy ve frontě a zúčtovány, jakmile jsou na účet platebního styku připsány peněžní prostředky v potřebné výši, nedojde-li dříve k bilaterálnímu započtení (odstavec 4). Jestliže peněžní prostředky v potřebné výši nedojdou na účet platebního styku do konce účetního dne nebo do nejzazšího času zaúčtování, pokud je v příkazu uveden, ani do té doby nedojde k bilaterálnímu započtení, budou příkazy ze zadržené fronty odmítnuty.

4. Po 12:00 hod. pracovního dne je vedle standardního způsobu účtování (odstavec 3) aktivní též mechanismus bilaterálního započtení. Systém CERTIS vyhledává v zadržené frontě protisměrné dvojice prioritních příkazů, tj. prioritní platby mezi dvěma přímými účastníky systému, kde v jedné je jeden účastník plátcem a druhý účastník příjemcem a v druhé naopak. Pokud má účastník systému, který má uhradit vyšší částku, na svém účtu platebního styku dostatek prostředků na uhrazení rozdílu mezi částkami obou příkazů, jsou oba příkazy ze zadržené fronty zúčtovány.
5. Účastník systému může prostřednictvím systému AMOS (příloha č. 2 Pravidel) vyřadit během účetního dne příkazy, které jsou zadrženy ve frontě (odstavec 3), pouze však, jde-li o neprioritní položky vyšší než 10 mil. Kč nebo o prioritní položky.
6. Příkazy přijaté systémem CERTIS způsobem uvedeným v článku 15 odst. 2 písm. c), u nichž bylo rozhodnuto o realizaci v systému XAMOS, jsou zúčtovány s určitým časovým zpožděním. Pro zúčtování těchto příkazů jsou na účtu účastníka blokovány peněžní prostředky (tzv. X-limit), které nelze použít pro zúčtování příkazů uvedených v článku 15 odst. 2 písm. a) a b).
7. Pokud je účet platebního styku účastníka systému zablokován pro odchozí platby (článek 22 odst. 3), jsou příkazy, které mají být zúčtovány na tomto účtu, odmítnuty.
8. Pokud je v příkazu dle článku 15 odst. 2 písm. a) a b) uveden účet plátce nebo účet příjemce na příslušném check listu, je položka zablokována – odložena do fronty blokováných položek. Účastník systému, který vede účet plátce, může prostřednictvím systému AMOS nechat zablokovanou položku zaúčtovat, nebo vyřadit. Pokud zůstane položka zablokována do 14:30 hod. pracovního dne, je automaticky zaúčtována, není-li v check listu plátců u účtu plátce uvedeno, že má být odmítnuta.
9. Pokud je v příkazu dle článku 15 odst. 2 písm. c) uveden účet plátce nebo účet příjemce na příslušném check listu, je příkaz odmítnut.

Článek 22

Okamžik přijetí příkazu systémem CERTIS a neodvolatelnost příkazu

1. Okamžikem přijetí příkazu podle článku 15 odst. 2 písm. a) a b) systémem CERTIS podle § 112 odst. 2, písm. k) zákona o platebním styku se rozumí okamžik odepsání peněžních prostředků z účtu platebního styku přímého účastníka.
2. Okamžikem přijetí příkazu podle článku 15 odst. 2 písm. c) systémem XAMOS podle § 112 odst. 2, písm. k) zákona o platebním styku je čas rozhodnutí o realizaci platby.

3. Od okamžiku přijetí příkazu systémem CERTIS je příkaz neodvolatelný ve smyslu § 112 odst. 2, písm. l) zákona o platebním styku.
4. Pokud je provozovateli oznámeno nebo jinak známo vydání rozhodnutí o úpadku účastníka systému nebo rozhodnutí či jiný zásah orgánu veřejné moci směřující k zastavení nebo omezení zúčtování, k vyloučení nebo omezení použití peněžních prostředků na účtu platebního styku účastníka systému nebo k vyloučení či omezení uplatnění práva na uspokojení ze zajištění poskytnutého účastníkem systému, provozovatel zablokuje účet platebního styku účastníka systému pro odchozí platby (článek 21 odst. 7). Další příkazy účastníka systému budou provozovatelem zúčtovány pouze, jestliže k tomu obdrží provozovatel pokyn příslušného orgánu (např. insolvenčního správce); pokud je účastník systému zahraniční osobou, musí zároveň provozovateli doložit, že rozhodnutí o úpadku účastníka systému nebo rozhodnutí či jiný zásah orgánu veřejné moci neohrožuje neodvolatelnost zúčtování jeho příkazů, použití peněžních prostředků na jeho účtu platebního styku nebo uspokojení z jím poskytnutého zajištění.

HLAVA III

DALŠÍ SLUŽBY POSKYTOVANÉ V SYSTÉMU CERTIS

Článek 23

Informace o stavu a pohybech na účtu platebního styku

1. Provozovatel poskytuje účastníkovi systému průběžně informace o stavu a pohybech na jeho účtu platebního styku, o zpracování datových souborů a další informace týkající se mezibankovního platebního styku prostřednictvím systému AMOS (Příručka uživatele systému AMOS); v případě jeho nedostupnosti telefonicky na základě telefonického dotazu, a to v době stanovené časovým harmonogramem. Tyto průběžné informace nemohou být považovány za zpracovaná výstupní data a nejsou podkladem pro zúčtování na straně účastníka systému.
2. Telefonické informace o stavu a pohybech na účtu platebního styku přímého účastníka poskytuje provozovatel jeho pracovníkům, kteří jako důkaz svého oprávnění získávat tyto informace sdělí provozovateli na požádání posledních 5 číslic zůstatku účtu platebního styku přímého účastníka k počátku daného účetního dne.

Článek 24

Registr lora účtů zahraničních bank

1. Provozovatel spravuje registr lora účtů zahraničních bank vedených v českých korunách přímými účastníky (dále jen „registr lora účtů“). Registr lora účtů je tvořen údaji, které

účastníci systému zadávají prostřednictvím systému AMOS. Provozovatel nenes odpovědnost za správnost údajů zadaných do registru lora účtů účastníky systému.

2. Provozovatel umožňuje účastníkovi systému přístup k údajům registru lora účtů prostřednictvím systému AMOS (Příručka uživatele systému AMOS). V případě výpadku systému AMOS provozovatel náhradní přístup k těmto údajům nezajišťuje.

Článek 25 **Mobilita**

1. Provozovatel umožňuje přímým účastníkům systému uvedeným v článku 6 odst. 2, písm. a) předávat si mezi sebou prostřednictvím systému AMOS dokumenty související se změnou platebního účtu¹⁴ při přechodu klienta jednoho účastníka systému k jinému účastníkovi systému (tzv. Mobilita). Podrobnosti jsou popsány v dokumentu „Příručka uživatele systému AMOS – Mobilita“.
2. Přímí účastníci systému mohou aplikaci Mobilita využívat, pokud přistoupí nebo se přihlásí ke Standardu České bankovní asociace (dále jen „ČBA“) *Mobilita klientů – postup při změně platebního účtu* a zaváží se jej dodržovat. Funkčnost Mobilita je přímému účastníkovi nastavena v systému AMOS na základě informace předané ČBA provozovateli.
3. Dokumenty s osobními údaji svých klientů ukládají přímí účastníci systému v aplikaci Mobilita pouze pro účel uvedený v odstavci 1 a jen v nezbytném rozsahu a po dobu nezbytnou pro splnění povinností souvisejících se změnou platebního účtu¹⁴.
4. Provozovatel zajišťuje bezpečné uložení dokumentů v aplikaci Mobilita tak, aby nedošlo k neoprávněnému přístupu k osobním údajům klientů přímých účastníků systému. Dokumenty pro každý jednotlivý případ změny platebního účtu jsou ukládány odděleně a mohou k nim přistupovat jen ti přímí účastníci systému, kteří změnu platebního účtu pro konkrétního klienta zajišťují. Provozovatel do aplikace Mobilita nevstupuje. Dokumenty jsou zabezpečeny na základě technických a organizačních opatření provozovatele, která jsou popsána v článku 26 odst. 3 ve spojení s článkem 26 odst. 1.
5. Provozovatel nenes odpovědnost za správnost dokumentů souvisejících se změnou platebního účtu předávaných účastníky systému.

¹⁴ § 203 a násl. zákona o platebním styku.

6. V případě výpadku systému AMOS provozovatel náhradní přístup k těmto údajům nezajišťuje.

HLAVA IV RIZIKA A MIMOŘÁDNÉ SITUACE

Článek 26 Pravidla přístupu k rizikům

1. Platební systém s neodvolatelností zúčtování je vystaven systémovému riziku, operačnímu riziku, riziku likvidity a případně též kreditnímu riziku. Tato rizika jsou pravidelně ročně a při změnách systému přezkoumávána, analyzována, měřena a hodnocena dle interních metodik vycházejících z mezinárodních standardů. Systém CERTIS je též každoročně podrobován externímu auditu a opakovaně i internímu auditu. Na základě výstupů z hodnocení rizik a z auditů jsou přijímána případná další opatření ke snížení rizik, kterým je systém CERTIS vystaven. Jsou vypracovány vnitřní postupy pro různé případy selhání účastníka nebo jiné mimořádné situace. Provoz systému je kontinuálně monitorován jak ze strany provozovatele, tak i účastníky.
2. K ošetření systémového rizika přispívá účastnický princip systému CERTIS. Účastníky systému CERTIS mohou být pouze subjekty, které jsou licencovány a dohlíženy Českou národní bankou nebo jiným evropským regulátorem. Dále je systémové riziko omezeno důslednou kontrolou dodržování zákonných požadavků a požadavků těchto pravidel, včetně stanovených technických a informačních povinností. Systémové riziko je též omezeno skutečností, že jde o systém s neodvolatelností zúčtování (článek 2).
3. Operační riziko je minimalizováno opatřeními v rámci procesů k zajištění fyzické bezpečnosti v celé České národní bance, zejména zajištění ostrahy budov, oddělení lokalit hlavního a záložního informačního systému a omezený okruh pracovníků s přístupem do místností hlavního a záložního pracoviště. Dále jsou zavedena opatření pro zajištění dostupnosti, integrity a důvěrnosti systémů a dat v České národní bance, např. provoz na spolehlivých technologiích, duplicitní ukládání dat na disková media, dostupnost náhradních energetických zdrojů, vypracování a testování plánu zachování kontinuity činností, zastupitelnost klíčových pracovníků, metoda čtyř očí při ručním zadávání transakcí, speciální role pro změnu údajů, logování činností uživatelů, elektronická kontrola zúčtování transakcí a zpracování vstupních a výstupních dat, pravidelný režim archivace dat a kontrola přístupových práv do systému.
4. Za účelem omezení rizika likvidity a kreditního rizika je účastníkům umožněno na základě samostatné smlouvy čerpat vnitrodenní úvěr zajištěný likvidními cennými papíry. Tato rizika jsou též omezena skutečností, že zúčtování probíhá na gross principu.

Článek 27

Bezpečnostní požadavky na účastníky systému

1. Účastníci systému musí mít zavedeny postupy k zajištění kontinuity provozu a k nouzovému zpracování datových souborů.
2. Účastníci systému musí mít zavedeny dostatečné kontrolní bezpečnostní mechanismy na ochranu svých systémů platebního styku před nepovoleným přístupem a zneužitím.

Článek 28

Postupy při havárii systému CERTIS

1. Dojde-li k mimořádné vnější události nebo k selhání některé ze složek systému CERTIS příp. telekomunikační sítě, jejichž následkem je hrozba narušení nebo narušení běžného fungování systému CERTIS (dále jen „havárie“), je provozovatel oprávněn přijmout opatření k zajištění kontinuity provozu a k nouzovému zpracování datových souborů.
2. Při havárii může provozovatel požádat účastníky systému o předávání příkazů v jeho záložním pracovišti.
3. Provozovatel je v případě havárie dále oprávněn změnit časový harmonogram; o tomto opatření informuje neprodleně účastníky systému.
4. Při obnově provozu systému CERTIS postupuje provozovatel podle Havarijního plánu, který je vnitřním předpisem České národní banky.

HLAVA V

ODPOVĚDNOST A SOUČINNOST

Článek 29

Odpovědnost provozovatele a účastníků systému CERTIS a postup při zjištění závad nebo chyb

1. Účastník systému odpovídá za úplnost a správnost datových souborů, příkazů na tiskopisech a příkazů k okamžitým platbám předaných provozovateli a provozovatel odpovídá za jejich správné a včasné zúčtování.
2. Provozovatel oznamuje účastníkovi systému závadu, která zabraňuje zpracování jím předaných datových souborů, a to bezprostředně po jejím zjištění.
3. Účastník systému je povinen oznámit provozovateli závadu zjištěnou při zpracování výstupních dat převzatých od provozovatele bezprostředně po jejím zjištění. Oznámení

musí obsahovat stručný odborný popis závady. Provozovatel závadu odstraní a opravené datové soubory předá účastníkovi systému.

4. Ve výjimečných případech, zejména při zúčtování příkazů chybně pořízených provozovatelem (např. příkazy na tiskopisech, zúčtování částek cen, povinných minimálních rezerv), je provozovatel oprávněn provést opravu chybně provedeného zúčtování odepsáním peněžních prostředků z účtu platebního styku účastníka systému bez jeho příkazu (storno). Provozovatel je povinen o provedení opravy a o jejích důvodech neprodleně účastníka systému telefonicky a následně písemně informovat.
5. Provozovatel i účastníci systému usilují o urychlené odstranění chyb a o vyřešení případných sporů smírnou cestou. Nedojde-li k dohodě, bude spor předán příslušnému soudu České republiky.

Článek 30 **Součinnost účastníků systému**

1. Provozovatel je oprávněn nahrávat všechny telefonické hovory s účastníkem systému související s předáváním datových souborů podle článku 17 odst. 8, článku 18 odst. 2 a článku 23. Účastník systému je oprávněn nahrávat telefonické hovory s provozovatelem související s předáváním datových souborů podle citovaných článků.
2. Provozovatel poskytuje prostřednictvím systému AMOS informace o položkách účastníka systému, které dosud nebyly zúčtovány, těm přímým účastníkům systému, na jejichž účet platebního styku mají být peněžní prostředky na základě těchto položek připsány.
3. Účastník systému poskytne na vyzvání provozovatele součinnost při testování nových funkcí a formátů systému CERTIS a odsouhlasí svoji připravenost před jejich zavedením do provozu. Provozovatel vyzve účastníka systému k součinnosti v dostatečném předstihu a předá mu harmonogram testování.

HLAVA VI **CENY ZA SLUŽBY**

Článek 31 **Ceny za služby poskytované provozovatelem systému CERTIS**

1. Provozovatel účtuje účastníkovi systému ceny za služby poskytované v systému CERTIS podle části V. Ceníku peněžních a obchodních služeb České národní banky.

2. Provozovatel je oprávněn zúčtovat částky cen za služby poskytované v systému CERTIS přímým účastníkům z vlastního podnětu měsíčně k tíži účtu platebního styku. Částky cen za služby poskytnuté třetím stranám provozovatel těmto osobám fakturuje.
3. Vnitřní účet pro zúčtování cen a jeho případné změny sdělí přímý účastník provozovateli dopisem podepsaným pověřenou osobou (článek 16).

ČÁST TŘETÍ
VZÁJEMNÁ PRÁVA A POVINNOSTI PŘÍMÝCH ÚČASTNÍKŮ SYSTÉMU CERTIS

HLAVA I
ZÁKLADNÍ USTANOVENÍ

Článek 32
Předmět úpravy a další základní ustanovení

1. Část třetí Pravidel upravuje pouze vzájemné vztahy přímých účastníků, jejich vzájemná práva a povinnosti související s užíváním systému CERTIS.
2. Kde se v této části používá pojem přímý účastník, rozumí se tím přímý účastník podle článku 6 odst. 2 písm. a).
3. Kde se v této části používá pojem bankovní spojení, rozumí se tím identifikátor účtu klienta a kód platebního styku ve smyslu vyhlášky, kterou Česká národní banka stanovila pravidla tvorby čísla účtu v platebním styku.¹⁵
4. Přímý účastník je povinen, ve vztahu k ostatním přímým účastníkům, dodržovat postupy vzájemného platebního styku, které jsou uvedeny v článcích 33 až 42.

HLAVA II
OPRAVNÉ ZÚČTOVÁNÍ

Článek 33
Rozsah úpravy a vymezení pojmů

1. Postupy při nápravě nesprávně provedené transakce ve vztahu mezi přímým účastníkem a jeho klientem stanoví zákon o platebním styku¹⁶. Základní principy opravného zúčtování ve vztahu mezi přímým účastníkem a jeho klientem stanoví zvláštní zákony¹⁷.

¹⁵ § 5 a § 6 vyhlášky č. 169/2011 Sb., o stanovení pravidel tvorby čísla účtu v platebním styku.

¹⁶ § 181, § 183 a § 184 zákona o platebním styku.

2. Postupy při opravném zúčtování se vztahují jen na ty přímé účastníky, kterým oprávnění nebo povinnost provádět opravné zúčtování stanoví zvláštní zákony¹⁷.
3. Pro účely této části se chybou v zúčtování rozumí nesprávné provedení úhrady¹⁸, jestliže přímý účastník, který vede účet plátce (dále jen „přímý účastník plátce“), provedl úhradu v rozporu s příkazem klienta a chybou v zúčtování částky nebo chybou v bankovním spojení způsobil nesprávné zúčtování částky nebo připsání částky na účet neoprávněného příjemce.
4. Chybou v zúčtování částky se rozumí též vícenásobné zpracování téhož příkazu klienta a dále zpracování příkazu klienta před stanoveným datem splatnosti, jestliže klient příkaz po jeho zpracování odvolal.
5. Chybou v bankovním spojení se rozumí chyba v bankovním spojení příjemce nebo chyba v bankovním spojení plátce.

Článek 34

Postupy při opravném zúčtování

1. Přímý účastník, který vede účet neoprávněného příjemce (dále jen „přímý účastník příjemce“), je oprávněn v souladu se zvláštními zákony¹⁷ bez souhlasu neoprávněného příjemce odepsat z jeho účtu nesprávně zúčtovanou částku, a to ve lhůtě do 3 měsíců ode dne vzniku chyby v zúčtování, a dále uvést účet neoprávněného příjemce do stavu, v němž by byl, kdyby nesprávně zúčtovanou částku neobdržel. Dnem vzniku chyby v zúčtování se rozumí den, kdy byla částka nesprávně odepsána z účtu plátce.
2. Přímý účastník plátce je oprávněn dát přímému účastníkovi příjemce podnět k odepsání částky z účtu neoprávněného příjemce a k jejímu vydání (dále jen „žádost o storno“), a to ve lhůtě stanovené v odstavci 1.
3. Přímý účastník příjemce na základě žádosti o storno odepíše z účtu neoprávněného příjemce nesprávně zúčtovanou částku a vydá ji přímému účastníkovi plátce týž nebo následující pracovní den poté, kdy žádost o storno obdržel.
4. Pokud má přímý účastník příjemce odůvodněné pochybnosti o tom, že mu vznikla zákonná povinnost vůči přímému účastníkovi plátce, lhůta stanovená k odepsání nesprávně zúčtované částky z účtu neoprávněného příjemce se prodlužuje za účelem

¹⁷ § 20c zákona o bankách, § 13b zákona o spořitelních a úvěrních družstvech.

¹⁸ § 2 odst. 1 písm. f) zákona o platebním styku.

projednání postupů opravného zúčtování mezi oběma přímými účastníky; přímý účastník příjemce však v uvedené lhůtě sdělí přímému účastníkovi plátce důvody pro prodloužení lhůty.

5. Jestliže přímý účastník plátce způsobil chybu v zúčtování částky, aniž by způsobil chybu v bankovním spojení, postupuje se podle výše nesprávně zúčtované částky. Pokud byla nesprávně zúčtovaná částka vyšší než částka uvedená na příkazu, přímý účastník plátce dá přímému účastníkovi příjemce žádost o storno ve výši rozdílu mezi oběma částkami. Jestliže byla nesprávně zúčtovaná částka nižší než částka uvedená na příkazu, nejedná se o opravné zúčtování; přímý účastník plátce provádí nápravu nesprávně provedené transakce podle zákona o platebním styku.
6. Jestliže přímý účastník plátce způsobil chybu v bankovním spojení plátce, avšak příjemce obdržel platbu ve správné výši ve prospěch správného účtu, postupuje přímý účastník plátce podle zákona o platebním styku¹⁹. Přímý účastník plátce provádí nápravu pouze na účtech plátců. Přímý účastník plátce je povinen přímého účastníka příjemce o nesprávně provedené transakci spočívající v chybě v bankovním spojení plátce informovat.

Článek 35

Identifikace žádosti o storno

1. Dává-li přímý účastník plátce žádost o storno částky z účtu neoprávněného příjemce, označí položku opravného zúčtování identifikacemi původní chybné platby, a dále konstantním symbolem 5 a textem v souladu s přílohou č. 5 Pravidel.
2. Jako účet, na který má být částka směřována, může přímý účastník plátce určit svůj vnitřní účet.

Článek 36

Postup při nedostatku peněžních prostředků na účtu neoprávněného příjemce

1. Není-li na odepsání nesprávně zúčtované částky na účtu neoprávněného příjemce dostatek peněžních prostředků, vyrozumí o tom přímý účastník příjemce týž nebo následující pracovní den po dni, kdy obdržel žádost o storno, přímého účastníka plátce obvyklou formou, na požádání písemně.

¹⁹ § 183 a § 184 zákona o platebním styku.

2. Přímý účastník příjemce eviduje žádost o storno částky z existujícího účtu neoprávněného příjemce a zároveň blokuje docházející peněžní prostředky, a to do dne, kdy na tento účet dojdou peněžní prostředky ve výši nesprávně zúčtované částky, nejdéle však 3 měsíce ode dne vzniku chyby v zúčtování. Zároveň o blokaci informuje neoprávněného příjemce. V den, kdy na účet neoprávněného příjemce dojdou peněžní prostředky v příslušné výši, nebo následující pracovní den přímý účastník příjemce nesprávně zúčtovanou částku odepíše z účtu neoprávněného příjemce a vydá ji přímému účastníkovi plátce.
3. Nejsou-li k poslednímu dni lhůty stanovené v odstavci 2 na účtu neoprávněného příjemce peněžní prostředky ve výši nesprávně zúčtované částky, odepíše přímý účastník příjemce i částku nižší, a to ve výši peněžních prostředků, které jsou na účtu k dispozici poslednímu dni této lhůty, a vydá ji přímému účastníkovi plátce. Přímý účastník příjemce přestane následující pracovní den žádost o storno evidovat.
4. Nejsou-li k poslednímu dni lhůty stanovené v odstavci 2 na účtu neoprávněného příjemce žádné peněžní prostředky, přímý účastník příjemce o tom neprodleně informuje přímého účastníka plátce zprávou v souladu s přílohou č. 1 Pravidel.
5. Jestliže je účet neoprávněného příjemce zrušen v okamžiku, kdy přímý účastník příjemce obdržel žádost o storno, informuje o tom neprodleně přímého účastníka plátce zprávou v souladu s přílohou č. 1 Pravidel.
6. Jestliže byl účet neoprávněného příjemce zrušen poté, kdy přímý účastník příjemce obdržel žádost o storno, a to až do dne uplynutí tříměsíční zákonné lhůty, postupuje přímý účastník příjemce přiměřeně podle odstavců 2 až 4.

Článek 37

Zvláštní postupy po provedení opravného zúčtování

1. Má-li přímý účastník příjemce následně po odepsání částky z účtu neoprávněného příjemce odůvodněné pochybnosti o tom, že žádost o storno byla v souladu se zákonem, požádá přímého účastníka plátce o poskytnutí podkladů, podle nichž lze posoudit oprávněnost a správnost jeho žádosti o storno. Přímý účastník plátce pro tyto účely přímému účastníkovi příjemce, který odepsal částku z účtu neoprávněného příjemce, příslušné doklady neprodleně poskytne.

2. Zjistí-li přímý účastník příjemce z podkladů poskytnutých podle odstavce 1, že žádost o storno nebyla oprávněná, postupuje vůči svému klientovi v souladu se zákonem o platebním styku²⁰. Zároveň o tom informuje přímého účastníka plátce.
3. Jestliže přímý účastník plátce předal neoprávněnou žádost o storno, vrátí přímému účastníkovi příjemce částku neoprávněně odepsanou z účtu jeho klienta týž, nejpozději následující pracovní den po obdržení informace podle odstavce 2 a zároveň mu nahradí prokázanou škodu.

Článek 38

Informační povinnosti po provedení opravného zúčtování

1. Klientům dotčeným opravným zúčtováním musí být neprodleně poskytnuta informace o jeho provedení nebo o blokaci podle článku 36 odst. 2. Přímý účastník plátce vyrozumí neoprávněného příjemce i oprávněného příjemce o provedení opravného zúčtování, a to prostřednictvím přímého účastníka, který vede příslušný účet. Přímí účastníci, kteří vedou účty klientů dotčených opravným zúčtováním, předají informaci od přímého účastníka plátce svým klientům na výpisu z účtu nebo jiným vhodným způsobem.
2. Při zúčtování se informování mezi přímými účastníky i ve vztahu ke klientům uskutečňuje uvedením identifikací původní chybné platby, a dále konstantního symbolu 5 a textu v souladu s přílohou č. 5 Pravidel.

Článek 39

Postup po uplynutí lhůty pro opravné zúčtování

Uplyne-li tříměsíční lhůta od vzniku chyby v zúčtování, nesmí přímý účastník plátce dát žádost o storno, může však požádat přímého účastníka příjemce, aby zprostředkoval vrácení nesprávně zúčtované částky z účtu neoprávněného příjemce. Tento přímý účastník vynaloží veškeré úsilí, které na něm lze požadovat, aby jeho klient, který je neoprávněným příjemcem, nesprávně zúčtovanou částku vrátil a aby nedocházelo ke zvětšování rozsahu škody. Přímý účastník příjemce je povinen kdykoli sdělit přímému účastníkovi plátce na jeho žádost identifikační údaje neoprávněného příjemce.

²⁰ § 181 odst. 1 zákona o platebním styku.

HLAVA III NĚKTERÉ POSTUPY PŘI NEPROVEDENÍ PLATBY

Článek 40 Lhůta pro vrácení částky a informační povinnost

Jestliže přímý účastník příjemce vrátí přímému účastníkovi plátce částku platební transakce z důvodu neexistujícího účtu příjemce, učiní tak nejpozději následující pracovní den po dni, kdy byla připsána na jeho účet platebního styku. Přímý účastník příjemce označí platební transakci konstantním symbolem 6 a textem v souladu s přílohou č. 5 Pravidel.

HLAVA IV NĚKTERÉ POSTUPY PŘI INKASNÍ FORMĚ PLACENÍ

Článek 41 Lhůty a textové zprávy

1. Přímý účastník příjemce, který převzal příkaz k inkasu od svého klienta, zpracuje údaje uvedené v proveditelném příkazu k inkasu a předává je prostřednictvím systému CERTIS přímému účastníkovi plátce jako žádost o odepsání peněžních prostředků z účtu plátce a jejich převedení ve prospěch účtu příjemce (dále jen „žádost o inkaso“). Přímý účastník příjemce nepředá žádost o inkaso systému CERTIS dříve než 30 dnů přede dnem splatnosti, je-li datum splatnosti na příkazu k inkasu uvedeno.
2. Nenastane-li den účinnosti příkazu k inkasu z důvodu nesplnění zákona o platebním styku nebo smluvních podmínek, může přímý účastník plátce žádost o inkaso odmítnout nebo ji může evidovat, dokud nenastane den účinnosti, nejdéle však 5 pracovních dnů ode dne splatnosti, je-li datum splatnosti v žádosti o inkaso uvedeno a není prošlé, nebo ode dne obdržení žádosti o inkaso. Po marném uplynutí této lhůty přímý účastník plátce žádost o inkaso odmítne a informuje o tom nejpozději následující pracovní den přímého účastníka příjemce prostřednictvím systému CERTIS. K odůvodnění odmítnutí žádosti o inkaso použije v položce text v souladu s přílohou č. 5 Pravidel.

Článek 42 Odmítnutí žádosti o inkaso z neexistujícího účtu

Bylo-li v žádosti o inkaso uvedeno neexistující číslo účtu, odmítne ji přímý účastník plátce nejpozději následující pracovní den po dni, kdy žádost o inkaso obdržel. K odůvodnění odmítnutí žádosti o inkaso použije v položce text v souladu s přílohou č. 5 Pravidel.

ČÁST ČTVRTÁ ZVLÁŠTNÍ USTANOVENÍ

Článek 43 Nepřevoditelnost práv a povinností

1. Práva a povinnosti vyplývají z Pravidel pouze provozovateli a ostatním účastníkům systému.
2. Práva, povinnosti, odpovědnost ani nároky, které vzniknou na základě smlouvy o účasti v platebním systému a Pravidel nebo v souvislosti s nimi, nesmějí účastníci systému převést, zastavit ani postoupit ve prospěch třetí osoby. Tím není dotčen článek 44 odst. 1.

Článek 44

Zvláštní podmínky užívání účtu platebního styku a identifikačního kódu přímého účastníka

1. Jestliže přímý účastník systému převezme na smluvním základě pohledávky a závazky bývalého účastníka systému, může Česká národní banka za účelem snadnějšího vypořádání pohledávek a závazků udělit přímému účastníkovi systému oprávnění za podmínek stanovených v odstavci 3 užívat účet s identifikačním kódem platebního styku bývalého účastníka systému, nejdéle však po dobu tří měsíců od data převzetí jeho pohledávek a závazků.
2. Přestane-li přímý účastník být držitelem licence nebo povolení, jestliže licence nebo povolení byly podmínkou účasti v systému CERTIS, může Česká národní banka za účelem vypořádání pohledávek a závazků tohoto přímého účastníka vést na základě smlouvy o platebním systému přímému účastníkovi nadále účet platebního styku, nejdéle však do konce kalendářního měsíce následujícího po dni nabytí právní moci odnětí licence nebo povolení, a to za podmínek stanovených v odstavci 3.
3. Česká národní banka může vést účet podle odstavců 1 a 2 za následujících podmínek:
 - a) provozovatel nezpracovává příkazy předané přímým účastníkem ani příkazy z třetí strany určené k debetování účtu platebního styku podle odstavců 1 a 2, zpracovává pouze příkazy ke kreditování tohoto účtu,
 - b) přímý účastník předá provozovateli dopisem podepsaným statutárním orgánem příkaz k automatickému dennímu převádění zůstatku účtu platebního styku podle odstavců 1 a 2 na účet určený přímým účastníkem.

ČÁST PÁTÁ ZÁVĚREČNÁ USTANOVENÍ

Článek 45 Přílohy Pravidel, uveřejňování Pravidel

1. Technické podrobnosti a postupy při poskytování služeb systému CERTIS jsou uvedeny v přílohách Pravidel č. 1 až 6, které jsou nedílnou součástí Pravidel.
2. Pravidla včetně všech příloh a tiskopisů a část V. Ceníku peněžních a obchodních služeb České národní banky jsou veřejně přístupné na internetové stránce České národní banky www.cnb.cz v části Platební styk / CERTIS / Pravidla systému CERTIS.
3. Česká národní banka provádí změny Pravidel vydáním nových Pravidel nebo jejich jednotlivých příloh.
4. Česká národní banka uveřejňuje veškeré změny Pravidel včetně jejich příloh po předchozím projednání s účastníky systému alespoň dva měsíce před počátkem účinnosti změny.
5. Změny části V. Ceníku peněžních a obchodních služeb České národní banky oznamuje Česká národní banka účastníkovi systému alespoň dva měsíce před počátkem účinnosti změny.

Článek 46 Účinnost

Podle Pravidel (verze 9) se postupuje od 1. listopadu 2018. Stávající Pravidla (verze 8) se k témuž datu zrušují.

PŘÍLOHY PRAVIDEL SYSTÉMU CERTIS

- č. 1 Formát a struktura položek a datových souborů
- č. 2 Podmínky používání webového portálu AMOS
- č. 3 Časový harmonogram systému CERTIS
- č. 4 Náhradní způsoby předávání a přebírání datových souborů
- č. 5 Vzorové texty pro označení vybraných položek v poli Zpráva pro klienta
- č. 6 Postupy pro testování